

Kan?ta Dayal? Uygulama De?erlendirme Yetkinli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kan?ta Dayal? Uygulama De?erlendirme Yetkinli?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24222>

Özet

Kan?ta Dayal? Uygulama De?erlendirme Yetkinli?i Ölçe?i (KDU-DÖY), sa?l?k profesyonellerinin ve özellikle hem?irelik ö?rencilerinin **Kan?ta Dayal? Uygulama** (KDU) sürecindeki de?erlendirme yetkinliklerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, uygulay?c?lar?n kan?tlar? kritik bir ?ekilde inceleme, elde edilen sonuçlar? prati?e entegre etme ve bu süreçlerin etkinli?ini de?erlendirme becerilerini saptamay? hedefler. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi 2016 y?l?nda Yıldız ve Güngörmü? tarafından gerçekleştirilmiştir.

Ölçek çe?idi olarak bir **Uyarlama** çalışması niteli?indedir ve hem?irelik e?itimi alan?ndaki yetkinlik aç???n? kapatmaya yönelik önemli bir katkı sağlamaktadır. Adaptasyon çalışması, ölçe?in Türk kültürüne ve diline uygunlu?unu, aynı zamanda orijinal yapı?ın psikometrik niteliklerini koruyup korumad???n? ortaya koymak için yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Kan?ta Dayal? Uygulama, **Yetkinlik**, De?erlendirme, Hem?irelik, Psikometri, Ölçek Uyarlama, EBP-COQ.

Yazarlar

Esra Yıldız, Zeynep Güngörmü?.

Amaç

Kan?ta Dayal? Uygulama De?erlendirme Yetkinli?i Ölçe?i'nin temel amacı, sa?l?k ve **hem?irelik e?itimi** alan ö?rencilerinin veya profesyonellerinin, kan?ta dayal? uygulamalar?n sonuçlar?n? ne kadar yetkin bir ?ekilde de?erlendirebildiklerini belirlemektir. Bu de?erlendirme, klinik kararlar?n bilimsel kan?tlarla desteklenme düzeyini ve uygulay?c?lar?n bu kan?tlar? ele?tirel bir gözle inceleme becerisini nicel olarak ölçmeye yarar.

Ölçek, e?itim kurumlar?n?n müfredatlar?nda **Kan?ta Dayal? Uygulama** becerilerine ne ölçüde yer verdi?ini ve ö?rencilerin bu yetkinlikleri ne kadar kazand???n? gösteren önemli bir geri bildirim aracı olarak kullanılabilir. Ayrıca, profesyonel geli?im programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede de kritik bir rol oynar.

Yap?

Ölçek, Kan?ta Dayal? Uygulama sürecinin temel adımlar?ndan biri olan "de?erlendirme" aşamas?ndaki yetkinli?i ölçmektedir. Bu yapı, genellikle kan?t?n kalitesini anlama, sonuçlar?

yorumlama, uygulamaya entegrasyonun etkilerini ölçme ve gelecekteki uygulamalar? ?ekillendirme yeteneklerini içeren bili?sel ve davran??sal becerilerin bir kar??m?n? temsil eder.

Ölçe?in ölçtü?ü **psikolojik yap?**, bireyin sadece bilgi sahibi olmas?ndan ziyade, bu bilgiyi pratik bir ba?lamda ele?tirel bir ?ekilde kullanma ve uygulaman?n sonuçlar?n? de?erlendirerek döngüyü tamamlama becerisini kapsar. Bu, özellikle sa?lik hizmetlerinde kalitenin art?r?lmas? ve hasta sonuçlar?n?n iyile?tirilmesi aç?s?ndan hayati öneme sahiptir.

Geçerlik

Türkçe adaptasyon çal??mas?nda, ölçe?in **Geçerlik** (Validity) çal??malar?, ölçe?in amaçlanan yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçüp ölçmedi?ini belirlemek üzere yap?lm??t?r. Bu süreçte genellikle **kapsam geçerli?i** (uzman görüşleri ile) ve yap? geçerli?i (faktör analizi ile) incelenmi?tir.

Yildiz ve Güngörmü? (2016) çal??mas?, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe örnekleme de korundu?unu göstermek için istatistiksel yöntemler kullanm??t?r. Yap? geçerli?inin sa?lanmas?, ölçe?in Kan?ta Dayal? Uygulama De?erlendirme Yetkinli?i yap?s?n? kültürel ba?lamda tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçe?in **Güvenirlik** (Reliability) analizleri, ölçe?in zaman içinde ve farklı ko?ullar altında tutarlı sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek amacıyla yap?lm??t?r. Adaptasyon çal??mas?nda iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanarak ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar uyumlu oldu?u de?erlendirilmi?tir.

Yildiz ve Güngörmü? (2016) taraf?ndan yay?mlanan makale, Türkçe versiyonun yüksek düzeyde iç tutarlılık?a sahip oldu?unu göstermektedir. Güvenirlik çal??malar?n?n sonuçlar?, ölçe?in tekrarlanan ölçümlerde stabil ve hatas?z sonuçlar üretti?ini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe örnekleme de geçerli olup olmadı?n? test etmek amacıyla **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r. Genellikle, ölçe?in alt boyutlar?n?n ve toplam puan?n?n ölçülen yap?y? ne kadar iyi temsil etti?ini do?rulamak için **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) uygulan?r.

Bu analizler, ölçe?in orijinal formunda tanımlanan boyutlar?n (e?er varsa) Türkçe versiyonunda da ayrı?p ayrı?madı?n? ve her bir maddenin ilgili faktöre yeterli düzeyde yüklenip yüklenmedi?ini kontrol etmeyi içerir. 2016 tarihli çal??ma, ölçe?in yap?s?sal modelini Türk hem?irelik ö?rencileri popülasyonunda ba?arılı bir ?ekilde do?rulam??t?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Orijinal ad?: The Evidence-based Practice Evaluation Competence Questionnaire - EBP-COQ)

Format: Öz Bildirimli Anket Formu

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal dil (?ngilizce)

Popülasyon Grubu: Sa?lık Alan? Çal??anlar? ve Ö?rencileri (Özellikle Hem?irelik)

Ya? Grubu: Üniversite ö?rencileri ve Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Türkçe adaptasyon çal??mas? **Hem?irelik E?itimi** alan?ndaki bireyler üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Uygulay?c?lar?n Kan?ta Dayal? Uygulama de?erlendirme becerilerine yönelik tutum, bilgi ve yetkinlik düzeylerinin likert tipi derecelendirme ile ölçülmesi.

Anahtar Kelimeler

KDU, Yetkinlik Ölçe?i, Hem?irelik Ö?rencileri, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, **Faktör Analizi**, Sa?lık Hizmetleri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresleri: esrazengin82@gmail.com (Sorumlu Yazar Esra Y?ld?z)

Yaz??ma Adresi: Makale referans?nda belirtilen kurumsal adresler baz al?nmal?d?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Test Y?li?: Türkçe adaptasyon çal??mas? 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Orijinal ölçe?in geli?tirme y?li? farklıd?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Esra Y?ld?z ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Ticari veya akademik kullan?m ko?ullar? yazar?n inisiyatifindedir.

PDF Kayna??: Ölçe?in Türkçe versiyonuna ait orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [the-evidence-based-practice-evaluation-competence-questionnaire-ebp-coq-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/the-evidence-based-practice-evaluation-competence-questionnaire-ebp-coq-toad.pdf)

Kaynaklar

Yildiz, E., & Güngörmü?, Z. (2016). The validity and reliability study of the Turkish version of The Evidence-based Practice Evaluation Competence Questionnaire. *Nurse education today*, 45, 91-95. DOI: 10.1016/j.nedt.2016.05.030.

Sorumlu Yazar ?leti?im: Esra Y?ld?z (esrazengin82@gmail.com).

Kan?ta Dayal? Uygulama De?erlendirme Yetkinli?i Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Sa?lanan kaynak içerikte ölçe?in maddelerine yer verilmemi?tir. Maddeler için orijinal makaleye (Yildiz & Güngörmü?, 2016) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM